No. 2155 Zaterdag 25 April 1925. 42ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

DE RAPPORTEURS VAN DE 2de KAMER

OVER ONZE

Begrooting van 1925.

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

Bestuursinrichting.

Opnieuw werd de vraag ter sprake gebracht, of niet Suriname en Curaçao onder één bestuur en onder één rechtsbedeeling zouden kunnen worden gebracht.

Sommige leden gaven daarbij als hun meening te kennen, dat er in Curaçao geen behoefte bestaat aan de afzonderlijke organen van bestuur en rechtspraak, welke daar thans bestaan.

Andere leden achtten den afstand tusschen de beide gebiedsdeelen een overwegend bezwaar tegen de hierbedoelde combinatie.

Noot van de Redactie:

Deze leden van de 2de Kamer moeten hoog noodig eens een reisje naar Suriname en Curaçao maken. Dan kunnen zij uit den onderlingen afstand en de groote verschillen tusschen beide gebiedsdeelen beter beoordeelen welk een dwaasheid het is, ze onder *één* bestuur te brengen. Van 1828 tot 1845 heeft men die proef reeds genomen en ze is toen glansrijk mislukt.

Regeeringsbeleid; economische toestand.

Vele leden verblijdden er zich over, dat de begrooting van Curaçao ook dit jaar blijk geeft van een aanmerkelijke verbetering van den economischen toestand van dat gebiedsdeel. Voor Curaçao nadert het oogenblik, waarop geen bijdrage uit 's Rijks schatkist meer zal behoeven te worden verleend en waarop in verband daarmede de noodzakelijkheid van vaststelling der begrooting door den Nederlandschen wetgever zal vervallen. Bij de Koloniale Staten (men bedoelt hier uiteraard den Kolonialen Raad. Redactie Amigoe di Curaçao.) schijnt een sterk verlangen te bestaan om dit oogenblik te verhaasten. Niet [illegible] wordt de contrôle, door de wetgevende organen van het moederland op de begrooting geoefend, daarginds als zeer drukkend gevoeld. De Staten zijn echter verlangend het bewijs te leveren, dat Curaçao niet langer als noodlijdend behoeft te worden beschouwd en dat daarom aan dat gebiedsdeel een grootere zelfstandigheid kan worden toegekend. Men achtte dit begrijpelijk en juichte het toe. Verschillende van de hier aan het woord zijnde leden verklaarden zich dan ook niet te kunnen vereenigen met de houding, tegenover dit verlangen, voor zoover dit in de voorloopige begrooting tot uiting is gekomen, door den Minister aangenomen. Dat verschillende posten, ter wille van het sluitend maken der begrooting door de Koloniale Staten van de begrooting afgevoerd, door den Minister wederom daarop werden geplaatst, konden deze leden niet juist achten. Niet zouden deze leden kunnen medegaan met het denkbeeld der Staten, dat verschillende uitgaven van deze begrooting naar hoofdstuk XI der Staatsbegrooting zouden moeten worden overgebracht. Integendeel waren zij van oordeel, dat alle uitgaven ten laste van Curaçao, thans nog op het genoemde hoofdstuk der Staatsbegrooting voorkomende, allengs naar de Curaçaosche begrooting dienen te worden overgebracht. Wel meenden zij echter den wensch te moeten uitspreken, dat de Minister tegenover de pogingen van de Koloniale Staten om door beperking van uitgaven de begrooting zoo spoedig mogelijk sluitend te maken een meer welwillende houding zal aannemen dan hij blijkens de Memorie van Toelichting thans heeft gedaan.

Andere leden, die zich eveneens verheugden over de omstandigheid, dat het herstel van het evenwicht tusschen de gewone inkomsten en uitgaven nabij geacht kan worken, meenden er met nadruk op te moeten wijzen, dat deze verbetering van den financieelen toestand [illegible] te danken [illegible] delen, gevolg van de vestiging der Curaçaosche Petroleum Maatschappij, voor een klein deel slechts aan vermindering der uitgaven ten gevolge van bezuinigingsmaatregelen. Wat de tot stand gebrachte bezuinigingen betreft, konden de leden, hier aan het woord, ztch volkomen aansluiten bij de meening van een aantal leden van den Kolonialen Raad, welke in het Voorloopig Verslag van dien Raad over het voorloopig ontwerp der onderhavige begrooting aldus is weergegeven: „Intusschen moesten vele leden het betwijfelen, of de door het Bestuur toegepaste methode van bezuiniging wel de juiste is, althans wel die, waarvan duurzame resultaten van beteekenis kuunen worden verwacht. Men had wel eenigszins den indruk, dat meer incidenteel bezuinigd wordt bij voorbeeld door het onvervuld laten van de een of andere vacature onder het bureelpersoneel en door het uitstellen van werken, dan doelbewust en systematisch. Zulk bezuinigen en vooral het uitstellen van b.v. noodzakelijke onderhoudswerken aan gebouwen, kaden, straten en wegen hebben dikwijls met ware bezuiniging weinig gemeen, kunnen zelfs wel eens in het tegendeel daarvan verkeeren, wanneer daardoor in het een of ander onderdeel der administratie de organisatie in de war loopt of wanneer door het uitstellen van het noodzakelijk onderhoud sommige werken in een staat van verval raken, die grootere uitgaven gaat vorderen."

De raming van de inkomsten werd te pessimistisch geacht. Voor 1925 worden de inkomsten geraamd op fl 2,218,405, dit is fl 179,350 meer dan voor 1924. Waar reeds in de eerste drie kwartalen van 1924 de inkomsten de raming met fl 322,528 hebben overtroffen en er geen redenen zijn om een achteruitgang der inkomsten te verwachten, meende men, dat de Regeering zonder aan den eisch van verstandige voorzichtigheid te kort te doen de inkomsten voor 1925 eenige honderd duizenden guldens hooger had kuunen ramen dan zij gedaan heeft.

Ten aanzien van het uitblijven van een wetsontwerp, houdende herziening van het Regeeringsreglement voor Curaçao, werd een gelijke opmerking gemaakt als ten aanzien van het Regeeringsreglement voor Suriname. De Commissie van Rapporteurs moge te dezen opzichte verwijzen naar het Voorloopig Verslag, over de begrooting voor dat gebiedsdeel door haar uitgebracht. Gevraagd werd daarbij nog, of gedurende het in 's Lands belang aan den Gouverneur verleende verlof met dezen over de hier bedoelde aangelegenheid overleg is gepleegd.

Het had de aandacht van enkele leden getrokken, dat in de begrootingsstukken geen woord gewijd is aan den grooten nood, waarin de bevolking van de Bovenwindsche eilanden is komen te verkeeren ten gevolge van den orkaan, welke aldaar heeft gewoed. Deze leden vroegen, of uit dit stilzwijgen moet worden afgeleid, dat de Regeering in dezen werkloos is gebleven. Zij wezen er op, dat van particuliere zijde — aangemoedigd door Koninklijk voorbeeld — een belangrijk bedrag tot leniging van dezen nood is bijeengebracht. Mocht dit bedrag niet voldoende blijken, dan zou het, naar men meende, op den weg der Overheid liggen het ontbrekende uit de publieke kas beschikbaar te stellen.

Aangedrongen werd op aanmoediging en bevordering van Gouvernementswege van het klein-landbouwbedrijf op de Bovenwindsche eilanden.

De struisvogelcultuur werd wederom in de belangstelling der Regeering aanbevolen.

Haven van Willemstad.

Gewezen werd op de urgentie van een afdoende verbetering van de haven van Willemstad. Door de vestiging van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij op het eiland heeft het vraagstuk van de havenverbetering een geheel ander aanzien gekregen. Het ligt in het voornemen om op Curaçao een der grootste raffinaderijen van de wereld op te richten en van Willemstad een bunkerstation voor stookolie van de eerste grootte te maken. Dit zal voor Curaçao een bron van ongekende welvaart kunnen worden. Maar willen deze plannen niet bij voornemens blijven, maar ook tot uitvoering komen, dan zal vooraf moeten gaan een grondige verbetering van de haven. Wel worden telkens kleine wijzigingen aangebracht, doch deze zijn niet afdoende. Bovendien schijnt het onderhoud sinds jaren veel te wenschen over te laten, hetgeen o. a. ten gevolge heeft gehad, dat een groot deel van de handelskade van den vasten wal is losgescheurd en thans verzakt en in de diepte dreigt te verdwijnen. Het is gewenscht, dat er thans een volledig plan kome, welks uitvoering er toe zal leiden, dat Curaçao binnenkort over een haven beschikt, welke aan redelijke eischen voldoet en welke de totstandkoming en een loonende exploitatie van de door de Petroleum Maatschappij voorgenomen werken mogelijk maakt. Een afdoende havenverbetering zal belangrijke financieele offers vragen. De daaraan te besteden gelden zullen echter niet verloren zijn, wijl zij worden besteed ter verhooging van de welvaart van Curaçao. De financiering ware wellicht het best op deze wijze te regelen, dat een leening wordt gesloten, waarvan de aflossing ten laste van dit gebiedsdeel zelf zou komen.

Poenale sanctie.

Met verwondering hadden sommige leden kennis genomen van den inhoud van de door den Gouverneur bij den Kolonialen Raad aanhangig gemaakte ontwerp-verordening betreffende de nakoming van arbeidsovereenkomsten. Dit ontwerp, dat is ingediend op instigatie van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij, strekt tot niet minder dan het invoeren van de poenale sanctie op Curaçao. Gevraagd werd, hoe het oordeel [illegible] verordening luidt.

Ambtenaarssalarissen.

Sommige leden waren van oordeel, dat een verbetering der ambtenaarssalarissen — die over het algemeen lager zijn dan in Suriname, hoewel de kosteu van levensonderhoud in Curaçao minstens even hoog zijn — dringend noodig is. Zij achtten een zoodanige verbetering te meer urgent, wijl de gelegenheid om in het particuliere bedrijf meér te verdienen, met name voor de klerken en schrijvers, steeds grooter wordt door de uitbreiding van het bedrijf der Curaçaosche Petroleum Maatschappij. Het uitblijven van deze verbetering zou ten gevolge hebben, dat voor den staatsdienst op Curaçao zelf niet meer voldoende krachten te vinden zouden zijn en men deze uit Nederland zou moeten laten komen, waarmede het tegendeel van bezuiniging zou zijn bereikt.

Reorganisatie van de politie.

Gevraagd werd, hoe het staat met de reorganisatie van de politie. Tot heden is omtrent een zoodanige reorganisatie niets vernomen, hoewel zij sinds jaren buitengewoon urgent is en telkens weer uit het Koloniaal Verslag zoowel als uit persberichten blijkt, dat de bestaande organisatie niet aan redelijke eischen voldoet.

Straten te Willemstad.

Geklaagd werd wederom over den abominabelen toestand, waarin de straten van Willemstad verkeeren. Wel is men bezig met het asfalteeren van de voornaamste wegen, doch dit gaat zeer langzaam. De toestand van de overige straten is allengs onhoudbaar geworden. Op versnelling van het tempo, waarin aan de verbetering wordt gewerkt, werd met klem aangedrongen. De achterstand op dit gebied blijkt nu reeds tot belangrijke verhooging van kosten te hebben geleid. Hoe spoediger deze achterstand zal zijn ingehaald, des te minder de uitgaven, voor de verbetering te doen, zullen zijn.

Drinkwatervoorziening.

Men vroeg, of de Minister kan mededeelen, welke de resultaten zijn, tot heden verkregen door den mijningenieur MOLENGRAAFF, die is belast geworden met het instellen van een onderzoek naar de beste wijze van drinkwatervoorziening van Willemstad. Gevraagd werd, of dit onderzoek, dat reeds verscheidene jaren duurt, niet te weinig practisch is opgezet; of niet te veel getracht wordt het gestelde doel langs theoretischen weg te bereiken.

Pharmaceutische contrôle.

In verband met de opmerking, door het toenmalige lid der Eerste Kamer den heer VAN KOL in de vergadering dier Kamer van den 20sten Juni 1924 gemaakt over de opheffing van de betrekking van militair apotheker te Willemstad, waardoor Curaçao den eenigen aldaar gevestigden wetenschappelijk gevormden apotheker verloor, die ook voor de contrôle op de particuliere apothekers onmisbaar was, werd gevraagd, of en zoo ja, op welke wijze, is voorzien in de leemte door de opheffing van die betrekking ontstaan.

Verbinding met de Bovenwindsche eilanden.

Gaarne zou men worden ingelicht omtrent het beleid van het Gouvernement ten opzichte van de verbinding van Curaçao met de Bovenwindsche eilanden. De indertijd voor dit doel aangekochte schoener *Estelle* is, omdat zij onzeewaardig geacht werd, voor geringen prijs weder verkocht. Ter vervanging van de *Estelle* heeft men den schoener *Ina Vanterpool* gecharterd. Blijkens de overgekomen berichten omtrent de lotgevallen van laatstgenoemd vaartuig schijnt dat allesbehalve door zeewaardigheid uit te munten, terwijl de *Estelle* thans in particulieren eigendom, reizen maakt naar Porto-Rico en de Vereenigde Staten.

Zoutexploitatie op St. Martin.

Enkele leden zouden gaarne worden ingelicht omtrent de plannen der Regeering in zake de zoutexploitatie op St. Martin. Deze leden meenden te weten, dat de exploitatie van de groote zoutpan, evenals de uitvoering van verschillende andere concessies, in handen van de heeren van ROMONDT, op 1 Januari j.l. wegens geldgebrek zijn stopgezet. Men had vernomen, dat er plannen bestaan deze exploitatie, welke reeds een lange lijdensgeschiedenis heeft, in nieuwe banen te leiden. Hiertoe zou de medewerking van het Gouvernement noodig zijn, welke reeds zou zijn ingeroepen. De leden, hier aan het woord, wezen er op, dat in tegenstelling met Curaçao zelf, dat thans meerdere welvaart geniet, de andere eilanden voor het grootste deel in diepe armoede verkeeren: Zij hoopten daarom, dat de Regeering, indien zich hier inderdaad voor haar de gelegenheid voordoet om er toe bij te dragen, dat op een dezer eilanden meer welvaart kome te heerschen, deze gelegenheid niet ongebruikt voorbij zal laten gaan.

In dit verband werd gevraagd, of het juist is, dat in een destijds door den ingenieur LANGEMEIJER uitgebracht rapport door dezen is te kennen gegeven wat hij in dezen den plicht van het Gouvernement achtte, doch dat in het afschrift van dat rapport, hetwelk voor de leden der Kamer ter inzage is gelegd, de desbetreffende passages niet voorkwamen. Mocht dat inderdaad zoo zijn, dan zou men gaarne vernemen, waarom niet een volledig afschrift aan de Kamer is overgelegd geworden.

Invoerrechten op St. Martin.

Eenige leden, die er op wezen, dat op het Fransche gedeelte van St. Martin geen invoerrechten worden geheven, stelden de vraag, of deze rechten ook voor het Nederlandsche gedeelte niet kunnen worden afgeschaft. De thans op hel eiland bestaande ongelijkheid heeft, naar men opmerkte, schadelijke gevolgen voor den handel op het Nederlandsche gedeelte.

Artikelen.

Art. 43. Hoewel men zich met de handhaving van dezen post op de begrooting kon vereenigen, zou men toch gaarne vernemen, waarom thans het toezicht op het houtgewas op Aruba door de Regeering wel van belang wordt geacht, terwijl op de vorige begrooting een post voor dezelfde strekking werd geschrapt als een uitgave, welke met het streven naar de bezuining onvereenigbaar was.

Art. 149. Gevraagd werd, of het is gekomen tot een geheele of gedeeltelijke besteding van het op de begrooting voor 1924 als voorwaardelijk krediet uitgetrokken bedrag, en zoo ja, welke voorzieningen dan uit dat krediet zijn bekostigd.

Gaarne zou men voorts worden ingelicht omtrent de bedoeling van de overbrenging van verschillende begrootingsposten naar dit artikel, waar zij voor memorie zijn uitgetrokken. Men meende aanvankelijk, dat het de bedoeling was de voorzieningen, welke die posten betreffen, uit te stellen totdat — na afloop van het begrootingsjaar — zal zijn gebleken, dat het bedrag der meevallers dat der tegenvallers in voldoende mate overschreidt om uit het overschot die voorzieningen te kunnen bekostigen. Op bladz. 6 van de Memorie van Toelichting zegt de Minister echter, dat hij bepaalde voorzieningen onder art. 149 heeft opgenomen om de gelegenheid te openen „om, voor zoover de omstandigheden zich daartoe leenen, de uitvoering van de werken mogelijk te maken aanstonds nadat de wet tot vaststelling van de onderhavige begrooting afgekondigd zijn."

Uit deze passage van de Memorie van Toelichting meenden de hier aan het woord zijnde leden te moeten concludeeren, dat aan de overbrenging naar het voorwaardelijk krediet van art. 149 niet vorenbedoelde beteekenis moet worden gehecht. Het was hun echter niet duidelijk, welke beteekenis deze overbrenging dan wel heeft.

Aldus vastgesteld den 20sten Maart 1925

GERRITZEN, 1) VAN BOETZELAER VAN DUBBELDAM, SCHEURER en FEBER.

1. Het lid van de Commissie van Rapporteurs de heer ALBARDA is wegens ongesteldheid niet in de gelegenheid geweest aan de vaststelling van dit verslag mede te werken.

KOLONIALE RAAD.

Ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de Curaçaosche begrooting voor het dienstjaar 1926.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Het afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

Met voldoening werd kennisgenomen van de uitkomsten van den dienst 1924.

Naar men de becijferingen in de begrootingsstukken gemaakt verstond, hebben de bestaande bronnen van ontvangst tegenover een geraamde opbrengst van f 1.819.055 tot zoover bekend opgebracht ruim f 2.500.000 of f 697.212 meer dan waarop gerekend.

Waar het tekort op den dienst 1924 op f 687.730 was geraamd, zou de begrooting van dat jaar zonder belastingverhooging en ook zonder dat er op de oorspronkelijke geraamde uitgaven besparingen waren verkregen sluitend zijn geweest. Het overschot van bijna een ton is dus op rekening van de verkregen besparingen en betrachte bezuinigingen te stellen.

Met dit resultaat zijn de verwachtingen van den Raad, uitgesproken o. a. in het Eindverslag op het ontwerp tot wijziging van de Algemeene Verordening I. U. en D. 1908 (gedrukte stukken zittingjaar 1924-1925-13 No. 1) nog overtroffen.

Het is der Afdeelingen niet duidedelijk geworden, waarop de meening van het Bestuur berust, dat circa drie ton uit middelen van zeer wisselvalligen aard zou zijn verkregen, waarop dus blijkbaar naar 's Bestuurs oordeel voor de toekomst niet mag gerekend worden. Wat men in dit verband heeft kunnen nasporen is, dat op „Alle andere ontvangsten" een paar bedragen uit bronnen van zeer toevalligen aard zijn verantwoord, te zamen tot een bedrag van plus minus anderhalve ton en dan de overdrachtsbelasting ongeveer f 45.000 meer dan tot dusver als normaal kon worden beschouwd, heeft afgeworpen. Hiertegenover echter staat, dat van „Alle andere ontvangsten" schijnt te zijn afgetrokken een bedrag van rond f 123.000 wegens terugbetaling van te veel ontvangen uitkeering uit de Nederlandsche oorlogswinstbelasting. Men kwam dus slechts tot een bedrag van rond f 60.000, dat als toevallige bate zou zijn te beschouwen. Ook na aftrek van dit bedrag, zou de dienst 1924 sluitend zijn geweest.

Het werd betreurd. dat, waar de dienst 1924 een batig saldo heeft opgeleverd, de onderhavige begrooting niet sluitend geraamd is, hetgeen naar de meening van meerdere leden zeer wel mogelijk was.

In verband met de in de eerste zinsnede van de Memorie van antwoord op het Voorloopig verslag betreffende de ontwerp Koloniale Huishoudelijke Begrooting voor 1925 uitgesproken waardeering van der Afdeelingen oordeel, dat het dure plicht van Curaçao is mede te werken om de lasten van Nederland te helpen verlichten en in verband met het verderop in die zinsnede tot uitdrukking gekomen streven om de begrooting „ten naastenbij sluitend" te maken, vertrouwt men dat op de volle medewerking van het Bestuur zal kunnen worden gerekend bij een streven om de begrooting voor 1926 geheel sluitend te maken.

Al dadelijk werd opgemerkt, dat voor wat de verwachtingen voor 1926 betreft, het Bestuur de economische ontwikkeling van Curaçao en Aruba schijnt te onderschatten door de raming der middelen circa drie ton lager te stellen dan die opbrengst over het laatstverloopen jaar heeft bedragen. Er bestaat integendeel alle aanleiding om de raming voor 1926 een paar ton hooger te stellen dan de opbrengst over bedoeld jaar. Daartoe behoeft men zelfs op geen accrès van beteekenis te rekenen, maar kan zijn meening gronden op de resultaten van de laatste maanden, op de opbrengsten dus, die reeds in het tegenwoordige stadium van ontwikkeling worden verkregen.

Dat het echter daarbij niet zal blijven, staat voldoende vast, nu toch van algemeene bekendheid is, dat bij de Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij groote uitbreidingsplannen in uitvoering, verschillende tankbooten besteld zijn en dat ook de Lago Oil and Transport Co. Ltd, op Aruba hare werkzaamheden met kracht zal aanvatten.

Eenige mededeelingen omtrent de rechtspositie van de Lago Oil and Transport Co. Ltd. ten opzichte van het Gouvernement van Curaçao, zouden zeer op prijs gesteld worden. Is er eenige concessie, speciale vergunning of toezegging aan die Maatschappij verleend, gegeven of gedaan?

Wat de uitgaven betreft, valt op te merken, dat er daaronder bedragen voorkomen o.a. voor de voltooiïng der herstelling van de Handelskade, voor het bouwen van een nieuwe openbare slachtplaats en voor den

aanleg van een nieuw telefoonnet, tezamen fl 248,500, voorts ook een bedrag van fl 40,000 voor havenverbetering, waarvan men kwalijk zou kunnen beweren, dat zij als gewone huishoudelijke uitgaven zijn te beschouwen. Integendeel, eens gedaan, zullen zij voorloopig niet terugkeeren.

Wat ook het resultaat moge zijn van de overwegingen van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën omtrent deze soort uitgaven, vast staat, dat om die te dekken, niet tot belastingverhooging de toevlucht mag worden genomen.

Men was ingenomen met het feit, dat het Bestuur een reorganisatie der politie ter hand genomen heeft; dit was inderdaad noodig. De hoop werd uitgesproken, dat deze niet weer zal uitloopen op een teleurstelling, maar eindelijk zal voldoen.

Men zou het echter op prijs stellen, indien het Bestuur, in afwachting van de aangekondigde reorganisatie, er toe zou willen overgaan maatregelen te treffen om verbetering in den bestaanden toestand te brengen.

Andere leden geloofden, dat waar de politie binnenkort zal worden gereorganiseerd, er geen aanleiding tot verbetering van den bestaanden toestand in zijn geheel is. Deze leden drongen slechts aan op verbetering van het toezicht, b.v. door tijdelijke aanstelling van een paar hoofdagenten meer.

Met referte aan hetgeen omtrent postkantoren voor de eilanden in het Voorloopig Verslag en de Memorie van Antwoord op de ontwerp Koloniale Huishoudelijke Begrooting 1925 is gezegd, vroeg men of in verband met de vestiging op Aruba van de Lago Oil & Transport Co. Ltd. de behoefte naar zulk een kantoor niet nog meer dringt. Naar de leden aan het woord meenen, zal de wenschelijkheid daarnaar nu wel in evenredigheid tot de uitgaven komen te staan. Ook de inkomsten van de posterij op Aruba zullen wel vermeerderen.

Men vroeg of het Bestuur in den laatsten tijd moeite heeft gedaan om onderwijskrachten uit Nederland te betrekken. Naar verluidt zijn op verschillende openbare scholen opengekomen plaatsen niet aangevuld geworden. Lijdt het onderwijs daar niet onder? Hoe stelt het Bestuur zich voor in dit euvel te voorzien?

Men zou het op prijs stellen te mogen vernemen, hoeveel leerlingen de openbare school op Bonaire tegenwoordig telt en hoeveel leerlingen die school 3 jaren geleden telde.

Men stelde de vraag of het niet mogelijk zou zijn de geheele openbare gezondheidsdienst goedkooper in te richten.

Er gaan geruchten dat de zindelijkheid in de polikliniek op Scharloo veel te wenschen overlaat en dat de geheele inrichting in slechten staat van onderhoud verkeert.

Men was het er over eens, dat die inrichting niet hoort, waar zij staat: zoo in de kom van de stad.

Men vroeg hoe het eigenlijk staat met de havenverbetering; bestaat er daaromtrent alsnog geen vast plan; zijn zelfs niet de hoofdlijnen van zulk een plan vastgesteld?

Men kon niet nalaten het te betreuren, dat, niettegenstaande de financieele toestand zich reeds in den loop van het afgeloopen jaar zoo gunstig liet aanzien, het Bestuur niet alleen den achterstand ten aanzien van zeer noodzakelijke voorzieningen heeft laten voortbestaan en zelfs laten oploopen, maar aan den anderen kant steeds en tot voor kort nog bij de behandeling van het ontwerp tot verhooging van sommige invoerrechten op versterking van middelen is blijven aandringen.

In het bijzonder wenschte men de aandacht te vestigen op den achterstand, die ten aanzien van het onderhoud en de verbetering van het stratennet van Willemstad bestaat en steeds meer oploopt. In de Willemstad beoosten de haven, op Scharloo en op den berg Overzijde, zijn de meeste straten, men kan gerust zeggen, stukgereden. De meeste kunnen niet langer in dien slechten toestand gelaten worden.

Zou het Bestuur mededeeling willen doen van de straten bewesten de haven, behalve de Breedestraat, die in 1924 hersteld zijn geworden en van de straten, welker reparatie men voornemens is dit jaar ter hand te nemen?

Men vertrouwt, dat de straten, die in den slechtsten toestand verkeeren, het eerst aan de beurt zullen komen.

Naar verluidt, ligt het in de bedoeling binnenkort een aanvang te maken met de reparatie van het Brionplein. Naar de meening der leden hier aan het woord zijn er verschillende straten, die in veel slechteren toestand verkeeren dan dit plein en hoopt men, dat het Bestuur de herstelling van het Brionplein wel zal willen uitstellen, totdat de slechtere straten in orde zijn gebracht.

In de onderhavige begrootingsstukken kan men niet lezen, waarom enkele straten, waarvan de herstelling in 1924 voorgenomen was, niet gerepareerd zijn.

Enkele leden waren van oordeel, dat de passage der trucks door de Heerenstraat het verkeer in die straat gevaarlijk maakt en zouden het zeer op prijs stellen, indien het Bestuur maatregelen zou willen nemen om dit bezwaar te verminderen.

Ook op den toestand van de Handelskade werd opnieuw gewezen; die is onheilspellend aan het verzakken. Had het gunstig verloop van de financiën het Bestuur er niet toe kunnen brengen reeds in den loop van verleden jaar een aanvang te maken met de verbetering daarvan? De Afdeelingen vertrouwen in ieder geval, dat de kade zoo spoedig mogelijk, in elk geval dit jaar nog geheel hersteld zal worden. Indien de fondsen tot dat doel op het budget van 1925 voorkomende, niet toereikend zijn, kan men bij suppletoire begrooting het meerdere aanvragen.

Weet het Bestuur, dat er nu ook vrees voor verzakking van eenige huizen aan de Handelskade bestaat tengevolge van den slechten toestand van die kade? En is het vraagstuk van eventueele aansprakelijkheid voor schade in verband daarmede, wel eens onder de oogen gezien?

Men vroeg waarom het stukje kade aan de Havenstraat ook nog in denzelfden slechten toestand verkeert als verleden jaar.

Zou ook de stootbalk van de kade aan de Overzijde, die afgesleten en afgevallen is, niet aangebracht kunnen worden, anders gaat die kade binnenkort ook stuk.

De vraag werd gesteld of het Bestuur bekend is, dat de Scharloobrug in slechten toestand verkeert.

Ook werd gevraagd of bij de concessionarisse van de brug over de haven niet aangedrongen zou kunnen worden op het sneller open en dicht doen gaan daarvan. Het algemeen belang eischt dit sterk en het is plicht van het Bestuur voor een goede verbinding tusschen de beide zijden van de haven te zorgen. Wordt het geen tijd, dat men toevlucht neemt tot een ferry-boot of een ander geschikt middel om in dit verkeer te voorzien?

In ieder geval eischt de tegenwoordige toestand een flinke en vlugge bediening van de brug. Het is opgevallen, dat deze meermalen onnoodig lang opengehouden wordt.

Is de concessionarisse van de brug niet verplicht te zorgen, dat er gedurende den tijd, dat de brug open is, behoorlijke gelegenheid tot overvaart van de haven bestaat?

Men vond het bezwaarlijk, dat de brug telkens óf wat langer moet openblijven om de loodsboot na het buiten brengen van een schip weer door te laten óf daartoe open moet gaan. Er zijn 2 loodsbooten en naar de meening der leden aan het woord, zou het aan te bevelen zijn één buiten en één binnen de brug te stationneeren.

De watervoorziening kwam ter sprake. Men vroeg waarom er met de plannen daaromtrent zulk een geheimzinnigheid wordt betracht. Men had mogen verwachten, dat er wat spoed achter deze aangelegenheid zou worden gezet en dat reeds veel eerder opening van zaken zou zijn gedaan.

Moet — zoo vroeg men — uit den aankoop eenigen tijd geleden van de plantage „Steenen Koraal" afgeleid worden, dat bij den koop van de plantage „Hato" de hoofdlijnen van een plan van de watervoorziening eigenlijk nog niet vaststonden en misschien zelfs, dat in de bestaande plannen tot zoo kort geleden nog wijzigingen werden gebracht? Waarom anders is indertijd de „Steenen Koraal" niet tegelijk met Hato aangekocht, waardoor men nu geen fl 10.000. meer daarvoor zou hebben behoeven te betalen dan de gewezen eigenaar van Hato verleden jaar daarvoor heeft betaald?

Waardoor is deze plantage in zulk een korten tijd zoo in prijs gestegen? Men vroeg hoeveel de plantage „Hato" in 1924 opgebracht heeft en of er voldoende toezicht is op het door het Gouvernement voor de watervoorziening aangekochte complex gronden.

De verwachting werd uitgesproken, dat er nu voldoende terreinen in de buitendistricten zijn aangekocht.

Ook het heerschend gebrek aan woningen was een onderwerp van discussie. Men vroeg of het Bestuur geen maatregelen zou kunnen nemen tot bevordering van den woningbouw.

De indruk, die het voorstel tot het instellen van het nieuwe departement van het haven- en loodswezen verwekte, is op het eerste gezicht, dat daarmede de bureaucratie ook bij het havenwezen haar intree zal doen.

Zonder inlichtingen omtrent de verhouding van den chef tot den Havenmeester en tot de loodsen, omtrent zijn bevoegdheden, kan men echter geen gefundeerd oordeel uitspreken.

Dat de belangrijkheid van onze haven een op zich zelf staand departement van bestuur rechtvaardigt, werd door een deel der leden niet ontkend. Het is echter vooral van den opzet dat hier alles zal afhangen; van den praktischen zin van den insteller van zulk een dienst. Dat men niet krijgt een buiten contact met het eigenlijk leven in de haven staand instituut, dat dan eer belemmerend dan bevorderlijk voor de vlugge afdoening van zaken kan blijken te zijn, moet vast staan.

Verscheidene leden waren van oordeel, dat bij het loodswezen het bij de regeling van den dienst is, dat de schoen wringt. Naar hunne meening zijn al de uitgaven, welke het instellen van een nieuw departement van het haven- en loodswezen noodzakelijk zal maken en de rompslomp, die zulk een afdeeling met zich medebrengt, onnoodig. Men heeft hier geen chef noodig, die van af zijn schrijftafel de zaak zal dirigeeren, maar loodsen, die de hand uit de mouw steken en dan: een goede regeling der diensten. Wat zich meermalen in den vroegen ochtend voordoet, dat de loods van de wacht alleen achtereenvolgens een aantal schepen, die ieder op hun beurt, om door hem bediend te worden, dienen te wachtee, binnenloodst, moet uitgesloten zijn.

Men vroeg of het waar is, dat er onder het personeel van het loodswezen loodsen zijn, die in handelszaken betrokken zijn.

Men stelde de vraag of misschien de gebreken van het loodswezen voortvloeien uit onvoldoende betaling van het personeel. Er is trouwens bij den Raad een verzoekschrift om tractementsverhooging van de loodsen ingekomen.

Men had in principe geen bezwaar mede te werken tot verhooging der salarissen van de loodsen, doch wel om over te gaan tot het incidenteel verhoogen der inkomens van een bepaalde groep ambtenaren.

Men wilde daarom liever de loodsen een vergoeding toekennen voor werkelijk door ieder individueel gepresteerde nachtdiensten, waaronder b.v. te verstaan diensten tusschen 8 uur 's avonds en 5 uur's morgens.

De wenschelijkheid werd betoogd, dat de loodsbooten een vlag voeren en dat de loodsen een uniform dragen.

Een nieuwe slachtplaats.

Op de begrooting voor 1926 is een som van 33.000 fl. uitgetrokken voor den bouw van een nieuwe slachtplaats met bijbehoorende veekoralen en verbrandingsoven op het Rif (art. 119*a*).

Wat de Gouverneur tot toelichting van dit art. er bijvoegt, zullen we maar weglaten, want het zou menigeen, vooral Hollanders, die het in het moederland zoo heel anders gewoon zijn, een walging op hef lijf jagen en noodgedwongen tot volslagen vegetariër maken.

Het *Voorloopig Verslag* oordeelt zoo ongunstig mogelijk over dit plan, althans over de plaats waar het komen moet. Om reden dat daar op het Rif „juist [illegible] een wandelplaats met veel moeite is aangelegd, staat de medewerking tot dit plan in den weg."

Men voelt er meer voor, „indien men die slachtplaats buiten de bebouwde kom, ergens beoosten de stad, zou willen bouwen". Ook vonden enkele leden de aangevraagde som vrij hoog.

Toevallig vonden we onlangs in *Het Koloniaal Weekblad* een *Geschiedkundige Sprokkeling* uit het jaar 1816 van den volgenden inhoud:

„4 Juni 1816 besloot de RAAD VAN POLITIE van Curaçao een vleeschhal op het *Molenplein* aan de Overzijde te maken „alwaar alle de Slagters tegen betaling van zekere belasting ieder een plaats konde aangewezen worden.... waardoor veele ongeregeldheden zoude worden tegengegaan, en de Ingezetenen tevens rein vleesch zouden bekomen, aangezien de plaats alwaar de zoogenaamde Hallen staan niet alleen onrein, maar ook door de ligging en door het aanstootelijk gebruik, hetwelk daarvan gemaakt wordt, daartoe geheel ongeschikt is".

Wij zijn niet zoo reactionair, en te veel voorstander voor alle moderne, ook hygiënische, verbeteringen, dat we weer het *Molenplein* als de meest geschikte plaats voor een dergelijke inrichting zouden willen aanbevelen.

Als we dit stukje van den *Raad van Politie* van 1816 citeeren, dan willen wij daarmee alleen laten uitkomen, dat we in meer dan 100 jaren op hygiënisch gebied nog steeds op dezelfde hoogte gebleven zijn. Want de toestanden bij de tegenwoordige slachtplaats verschillen maar bitter weinig van die van het toenmalige Molenplein.

Wij weten niet, hoe het Bestuur of de Directeur van Openb. Werken zich die nieuw te bouwen slachtplaats gedacht heeft. Wel krijgen wij den indruk, dat er nog een hemelsbreed verschil is met de zgn. *Abattoirs*, die elke gemeente van eenige beteekenis in Holland er tegenwoordig op na houdt. Wij juichen het toe, dat het Bestuur dien Franschen naam niet overgenomen heeft, maar vreezen toch, dat we zoo'n mooie keurige inrichting, getuigend van de echt Hollandsche zindelijkheid, die in zoo'n *abattoir* heerscht, hier nog niet zullen krijgen. Dan zou 't ook niet slacht*plaats*, maar slacht*huis* moeten heeten en ook wel eenige duizenden guldens meer kosten.

Doch zou het geen tijd worden, dat we eens inzien, dat we heel vèr op dat punt bij beschaafde landen ten achter staan? Dat we ook in de toekomst moeten zien, dat ook Curaçao, nu het economisch zoo enorm vooruitgaat, wel degelijk een goed modern ingericht slachthuis, in den geest van de Hollandsche *abattoirs*, moet hebben, en dat misschien over enkele jaren reeds zal blijken, dat ook die nieuw te bouwen inrichting niet meer aan redelijke eischen beantwoordt?

Het bevreemdt ons, dat het Gouvernement zijn eischen niet wat verder uitstrekt, ook tot de *vleeschwinkels*. Want ook de meest volmaakte hygiënische inrichting van zoo'n modern slachthuis zal van nul en geener waarde zijn, zoo die tegenwoordige vleeschwinkels in stand gehouden worden, die spotten met alle reinheid en hygiëne.

De tijden liggen nog ver in de toekomst, dat we hier gelijk overal in Holland vleeschhouwerijen zullen zien, waarvan de ramen voorzien van groote spiegelruiten en de wanden bekleed zijn met verglaasde tegels of met marmerplaten, waar alles glimt van reinheid. We stellen nog niet den eisch, dat ze gelijk in Holland in het bezit zullen zijn van ijskasten en koelkamers, omdat hier gewoonlijk 's morgens toch al het voorradige vleesch wordt verkocht en er niets overblijft.

Doch dat ze onder hygiënische contrôle komen te staan van een bevoegd keurmeester, is een billijke eisch van de volksgezondheid.

Spot het niet met alle reinheid en hygiëne, dat elken morgen de stukken vleesch van die slachtplaats naar de vleeschwinkels vervoerd worden door een gewonen sjouwer, in de smerigste plunje, die men zich kan voorstellen, en op een kruiwagen, die nog nooit met een borstel of water en zeep heeft kennis gemaakt? Dat dit vleesch op zoo'n kruiwagen wordt afgedekt met een vuilen doek of een ouden zak, die alleen reeds een rilling van viesheid te weeg brengt?

En dan die vleeschwinkels zelf! Kleine nauwe krotten, verscholen in nauwe steegjes, waar het vleesch op een vuilen toonbank of een stuk plank ligt, en ergens in de vensterbank een hakblok, waarop de vleeschresten van vorige dagen, weken en maanden een kweekplaats geworden zijn van allerlei onreinheid en bederf. *Bon appetit*.

Wat hier *slager* of *slachter* heet, staat in een slechten reuk. Zulk slag van volk kent zelfs niet de meest elementaire beginselen van netheid. Van hygiëne hebben zij geen flauw begrip.

Een nieuwe directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst mag ook dit terrein wel tot zijn arbeidsveld gaan betrekken. Hij kan er met veel [illegible] zijn.

Wij begrijpen niet, waarom de Raadsleden het Rif als geschikte plaats voor dit nieuwe slachthuis afkeuren.

Beter gelegen terrein in het centrum der stad vindt men nergens. Beoosten van de stad zal voor de slagers van Otrabanda alleen reeds een onoverkomelijk bezwaar bieden. Het eerste gevolg van zulk een maatregel zou zijn, dat de kokki's, die het vleesch 's morgens moeten koopen niet op den gewonen tijd, zooals nu, geholpen worden, en veel later thuis komen.

Het Rif biedt voordeelen als weinig andere plaatsen. Het is aan het water gelegen, hetgeen voor afvoer van afvalstoffen een eerste vereischte is.

Het bezwaar van den Raad — de nabijheid van die wandelplaats — is van geen beteekenis. Wanneer het Bestuur in de toelichting zegt, dat „het voor slachtplaats en veekoralen bestemde terreinen op het Rif gevonden zal worden *door demping van bepaalde deelen van het Rifwater*" veronderstelt dit reeds, dat het niet vlak aan den weg zal komen te liggen.

Aan de wijsheid van onzen Raad laten we, nu ons deze ontboezeming van het hart is, met meer gerustheid de beslissing over.

Berichten uit de Kolonie.

Prins Hendrik.

Bij gelegenheid van den verjaardag van Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN werden de volgende telegrammen gewisseld:

De Gouverneur seinde:

PRINS DER NEDERLANDEN
DEN HAAG.

Curaçao biedt Uwer Koninklijke Hoogheid eerbiedig oprechte gelukwenschen aan

BRANTJES.

De Prins antwoordde:

DR. BRANTJES GOUVERNEUR
CURAÇAO.

Mijn oprechten dank aan bevolking Curaçao en U voor aangeboden gelukwenschen.

HENDRIK.

Ontvangen

van de firma EDWARDS HENRIQUEZ & Co., een nieuwen tijdtafel van de stoombooten, route West-Indië, van de *Hamburg-Amerika-linie*.

Nieuwe School.

De nieuwe school op *Soto*, onder *Santa Martha*, een deel uitmakend van de parochie van *Barber*, is nu gereed gekomen en ll. Zondag namiddag onder overgroote belangstelling en na de plechtige inzegening door Mgr M. G. VUYLSTEKE bijgestaand door den Clerus van de stad en de naburige parochies ingewijd.

ll. Maandag is deze school in gebruik genomen. Terstond gingen 164 kinderen, die onder deze nieuwe parochie vallen, van de school van Barber naar die van Soto over. Op de school van Barber had sinds Januari die afscheiding der kinderen in aparte localen en klassen reeds plaats gevonden, zoodat de overgang naar *Soto* heel gemakkelijk in zijn werk ging, en zelfs geen verandering noodig was in de zusters onderwijzeressen, die aan het hoofd van die klassen op Soto kwamen te staan.

Tegelijk kwamen zich 60 *nieuwe* kinderen voor deze school aanmelden, zoodat deze nieuwe school nu met 164+60=224 kinderen begint.

Volgens het *Voorloopig Verslag* op de Begrooting voor 1926, ad *art. 66b* zou men opmaken, dat er enkele Raadsleden zijn, die twijfelen of deze school op Soto wel zoo noodig was.

Doch wanneer een *nieuwe* school al terstond met 224 leerlingen kan beginnen, dan is dat wel het beste antwoord op dien twijfel.

Er worden op deze eilanden verschillende scholen, die reeds sinds jaren bestaan, in het leven gehouden, waarvan het aantal schoolkinderen maar een heel klein beetje is, vergeleken met die van Soto.

Ook door den korteren afstand, die deze kinderen voortaan hebben af te leggen, wordt nu het schoolbezoek aanmerkelijk bevorderd. En het zal toch wel beter zijn voor de kinderen, dat zij de school bezoeken, dan dat ze zonder iets te leeren blijven rondloopen en opgroeien als nuttelooze en ondeugdelijke leden voor kerk en maatschappij.

Toeslag.

Te beginnen met 1 Mei a.s. wordt aan de ambtenaren voortaan elke maand een toeslag gegeven op hun salaris.

Zij, die een salaris genieten tot aan 3000 fl., krijgen een toeslag van 25%.

Boven de 3000 tot 4500 fl. krijgen 20%.

Boven de 4500 tot 6000 fl. ontvangen 10%.

Boven de 6000 fl. krijgen geen toeslag.

Voor het onderwijzend personeel der scholen geldt de volgende regeling:

Met een salaris tot aan 4404 fl. ontvangen 20% toeslag, en boven de 4404 maar 10%.

Ook voor deze categorie geldt hetzelfde als voor de andere ambtenaren, dat voor salarissen boven de 6000 fl. geen extra toelage wordt gegeven.

Kapitein Metus. ✠

Telegrafisch bericht door de directie der K. W. I. M. hier Woensdag ontvangen, bracht de tijding dat Kapitein J. C. METUS, de oudste gezagvoerder in dienst van de K. W. I. M., plotseling is overleden.

Het was reeds bekend, dat Kapitein METUS deze keer niet met de *Stuyvesant* was uitgevaren. Deze boot, die de volgende week hier verwacht wordt, vertrok uit Amsterdam onder bevel van Kapitein J. TEN KLOOSTER.

Cuba.

De toeloop van aangifte van achtergebleven arbeiders onzer eilanden blijft nog steeds aanhouden.

De opgaven van de vorige week waren, van het *eiland Aruba*	254
van de parochie *Barber*	170
Daarna ontvingen we bericht, dat van *San Willibrordo* op Cuba zijn	89
van de parochie *Janwe*	13
totaal reeds	526

Deze lijsten zijn nog niet volledig. Er ontbreken nog de lijsten van verschillende parochies, waarvan wij het aantal mannen nog niet kennen. Opmerkelijk is b.v. wat wij vernamen van Janwé, dat behalve één enkele brief van Januari 1925, al de andere brieven dateeren van 1923. In al die brieven toonen de schrijvers hun verlangen naar Curaçao terug te willen keeren.

Waarom doen ze 't dan niet? Ontbreken hun de middelen of worden ze door de directies der suikercentrales belet om naar Curaçao terug te komen?

In *La Union* van deze week komt een hoofdartikel voor over Cuba, waarin de aandacht gevestigd wordt op het volgende feit.

Uit een brief gedateerd van 23 Maart ll. uit Cuba ontvangen, wordt gezegd, dat de werklieden van de centrales: *Las Delicias, Chaparra* en *Cayo Juan Claro*, zoowel Cubanen als die van onze eilanden, ten getale van 2500 zich aaneen gesloten hebben om hun rechten te verdedigen en betere arbeidscondities te verkrijgen. De leiders dezer beweging verklaarden het werk te zullen staken, zoo geen hooger loon werd uitbetaald. Die werkstaking is toen afgekondigd, waarna de directie allen heen zond, die weigerden te werken. Sedert twee maanden duurt die toestand voort en bevinden deze 2500 werklieden zich te Puerto Padre, waar zij een gastvrij onderdak verkregen hebben en waar dagelijks de andere werklieden voor hen gecollecteerd wordt om hun de noodige middelen te verschaffen en zich van voedsel te kunnen voorzien.

Zou het nu voor ons Gouvernement niet de meest geschikte tijd zijn om in te grijpen, nu zooveel werkkrachten van onze eilanden daar in Puerto Padre bijeen zijn, die nu natuurlijk zoo veel meer genegen zijn om terug te keeren? Men moet het ijzer smeden, als het heet is.

De Lago Petr. Cy. van Aruba.

Gedurende de vorige maand Maart werd door *the Lago Petr. Cy.* door haar 5 tankschepen 36 reizen gemaakt van Maracaibo naar Aruba en 39.770.450 KG. ruwe olie aangevoerd.

In die maand maakte elk dezer tankschepen het volgend aantal reizen:

Inverampton	7 reizen.
Pamir	8 „
Bacoi	9 „
Invercorrie	7 „
Francunion	5 „
Samen	36 reizen.

Deze olie was afkomstig van *the British Equatorial Oil Comp.*, welke concessie heeft op de oevers van het Meer Maracaibo, die bij vloed onder water staan (*marine zone strip*) en door *The Lago* in het begin van het vorig jaar werden overgenomen.

— Het laadvermogen van de bovengenoemde tankschepen varieert van 600 tot 1000 en 1200 ton olie.

De vorige week is er een nieuwe tankboot voor *The Lago* aangekomen de *Inverlago*, die 2500 ton olie kan laden. Spoedig worden er nog twee tankbooten, nl. de *Inverruba* en *Inverrosa* verwacht met evenveel capaciteit.

— Vorige week kwam de Noorsche tankboot *Aztek* een lading olie innemen voor Europa. Den 17 April kwam de *Swift-arrow* een lading olie innemen voor Amerika. Deze laatste boot bracht tevens een groote lading hout aan voor San Nicolaas, zoodat er reeds materiaal aanwezig is, om het werk aldaar te beginnen.

— Dezelfde Heer Carpenter, de vertegenwoordiger van *The England Oil Co.* is weer op Aruba teruggekomen, om een kijkje te komen nemen, misschien ook wel om een geschikt terrein uit te zoeken voor de vestiging van deze petroleum maatschappij, aldus meldt *La Union.*

Cur. Petr. Ind. My.

Gedurende de maand Maart werd van Maracacaibo door de tankvloot van C. P. I. M. in totaal 87 reizen gemaakt.

De vloot bestond uit 12 tankbooten nl.:

President Bolivar, President Gomez, Marsella, Justina, Julieta, Conchita, Carlota, Martina. Mariquita, Casanara, Manuela en *Chepita*, en twee [illegible] *[illegible]dia* en *Luette*.

Deze olie was afkomstig van *the Caribbean Petr. Cy., the British Controlled Oilfields Co.* en *the Venezuela Oil Concessions Ltd.*

In het geheel werden in Maart in die 87 reizen uit Maracaibo voor de C. P. I. M. aangevoerd 163.767.003 K.G. ruwe olie.

DE KONINKLIJKE.

Amerikaansche Olie in de Nederlandsch-Indische Raffinaderijen.

De *Koninklijke Shellgroep*, wier productie in de Vereenigde Staten thans ongeveer tusschen de 90.000 en 100.000 barrels per dag beweegt, heeft gedurende den laatsten tijd weer verschillende ladingen ruwe olie uit de Vereenigde Staten naar Nederlandsch-Indië gedirigeerd, ten einde daar te worden geraffineerd. Zoo vertrok de *Scottish Castle* de vorige maand met een lading ruwe olie van Wilmington (Californie) naar Balik Papan (Ned. Borneo). Hieruit blijkt, dat in Nederlandsch-Indie nog een overschot aan raffinagecapaciteit aanwezig is, terwijl de *Shell-Union* in de Vereenigde Staten nog niet over voldoende raffinage- en opslagcapaciteit beschikt, om de sterk gestegen productie te verwerken. Bij de beoordeeling van deze verschepingen moeten overigens nog tal van andere factoren, als de tankvrachten, het verschil in productiekosten, de afzetgebieden der verschillende producten (in het bijzonder ook van stookkolie etc.) in aanmerking worden genomen.

De *Idoor*, onze bekende hydroplane, die Woensdagmorgen 11 uur van hier naar Maracaibo vertrok, is aldaar precies in 120 minuten, dus in 2 uur tijds aangekomen.

De oliebooten doen over datzelfde traject ruim 24 uur. De andere booten zooals de *Karibia*, de *Merida* enz. van 32 tot 36 uur. Als de vliegdienst met Maracaibo geregeld is, zal men dus 's morgens hier kunnen ontbijten, daarna naar Maracaibo vertrekken, daar zijn lunch of middagmaal gebruiken er zijn zaken afdoen en vrienden bezoeken, en weer naar Curaçao terugkeeren om hier nog vóór zonsondergang aan te komen.

Waar die reis per vliegmachine dus zooveel voordeelen biedt, in het wel te begrijpen, dat hij wat duurder is dan per stoomboot. Maar 70 dollars per persoon van niet meer dan 70 K. G. gewicht en voor elke K. G. zwaarder een dollar méér, zie, dat is toch wel wat te duur en zal velen afschrikken van zoo'n reis.

Wij willen hopen, dat het op den duur wel wat goedkooper zal worden.

Een oud-bekende.

In de *N. Rott. Courant*, van 23 Maart 1925 komt het volgende bericht voor:

Dr. N. WATERMAN, verbonden aan het Ned. Kankerinstituut te Amsterdam, is door het *Deutsche Zentralkomitee zur Erforschung und Bekämpfung der Krebskrankheit*, uit waardeering voor zijne uitstekende, wetenschappelijke werken op het gebied van kankeronderzoek, met algemeene stemmen tot buitenlandsch lid benoemd.

Examen.

Te Philipsburg (St. Martin) slaagden voor de akte van bekwaamheid als onderwijzeres der derde klasse:
Mej. Edna E. Labega,
Mej. Helen I. Labega,
Mej. Albertine A. Philipszoon
allen van St. Martin;
voor de akte van bekwaamheid als onderwijzeres der 4e klasse
Mej. Lilie B. Hassell, van Saba.

De examens hadden plaats op 11 en 12 Maart en op 24 en 25 Maart ll.

Onze gelukwenschen.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

1.	*THE BELLE OF CHICAGO*	Marsch	J. P. SOUSA
2.	*MARTHA*	Ouverture	F. FLOTOW
3.	*ARMIDA*	Valse	K. URSIN
4.	*UN BALLO IN MASCHERA*	Fantaisie	G. VERDI
5.	*BONNE HUMEUR*	Polka	C. FAUST
6.	*LA GIOCONDA*	Fantaisie	PONCHIELLI
7.	*MORENITA*	Danza	C. A. BOSKALJON.
8.	*FOX TROT DE LAS CAMPANAS*		PASTALLE.

Zondagavond om 7.30 uur BRIONPLEIN.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen ter Spaar en Beleenbank van Curaçao beleend van den **1ste Juli 1923** *af tot en met* **31 December 1923** *onder* **No. 4530. G.** *tot en met* **No. 4071 H.** *zal plaats hebben, op Donderdag den 30 April a.s. 's morgens om 9 uur en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde Interesten.

Curaçao den 25 April 1925.
de Voorzitter
H. J. Cohen Henriquez.

4

Dankbetuiging.

Voor de vele blijken van belangstelling ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden van onze innig geliefde, diepbetreurde en onvergetelijke echtgenoote, moeder, zuster, schoonzuster en tante

Clarita Sypriana Marchena

betuigen ondergeteekenden hunnen hartgrondigen dank.

B. M. Marchena en kinderen
Th. M. de Jongh en familie.

Bonaire, 31 Maart 1925. 4—3

J. A. Hernandez
en Echtgenoote

geven hierbij kennis van de geboorte van hun zoon

Celso Arnulfo.

Cur: 24 April 1925.

Op transport naar Curaçao.

„Bilderdijk", een Amsterdamsch buurtblad, van 29 Aug., 5, 12, 19 Sept. en 3, 10, 17, 24 en 31 Oct. 1924 bevat een niet onverdienstelijke reisschets: *„Op transport naar Curaçao"* van een rijksveldwachter, die een gevangene van Amsterdam naar Willemstad moest overbrengen en een paar uur op Curaçao bleef als gast van Commandant Appel.

Kol. Wkbl.

BUITENLAND.

FRANKRIJK.

De schoolstrijd in Elzas Lotharingen.

De regeering Herriot beschikte naar men weet, over een zeer groote meerderheid van de Kamer. Die meerderheid was intusschen op verre na geen afspiegeling meer van den waren stand van zaken in Frankrijk. Van al de leuzen, waarmee het linkerblok den verkiezingsstrijd had aanvaard, is niet alleen zoo goed als niets terecht gekomen, maar is juist het tegendeel gedaan van wat het kartel zijn kiezers op de mouw had gespeld. Men denke bijv. alleen maar aan de financieële politiek, die steeds meer langs een hellend vlak naar beneden is gevoerd.

Door dat alles zijn bij heel wat Franschen de oogen open gegaan. En in het bijzonder nu blijkt, hoe de regeering-Herriot met haar anti-godsdienstige politiek bezig was Elzas Lotharingen van Frankrijk te vervreemden.

Het klinkt als een bittere ironie, dat hetzelfde Frankrijk, dat eenmaal en terecht Duitschland verweet een plechtig aangegaan verdrag als een vodje papier te hebben behandeld, nu door de politiek van Herriot de plechtig aan Elzas Lotharingen gegeven belofte omtrent de godsdienstige rechten en vrijheden der bevolking ijskoud negeert en kost wat kost er de laïciteitswetten wilde doordrijven. Eerst geleidelijk met behulp van de z.g. interconfessioneele school.

Maar eenieder weet, hoe onderwijzers, die indertijd wegens hun revolutionaire houding waren ontslagen, maar krachtens de amnestiewet weer in dienst zijn genomen, een groot gevaar vormen voor de opvoeding der kinderen.

Is het wonder, dat in Elzas-Lotharingen een storm van verontwaardiging is opgegaan tegen de schending van een plechtig gegeven belofte?

Die verontwaardiging vond warmen weerklank bij al de partijen buiten het regeeringsblok. Ook in politiek opzicht, wijl immers de houding van de regeering-Herriot in de kaart van Duitschland moest spelen.

* * *

Het Fransche Episcopaat heeft in zijn jaarlijksche Vastenbijeenkomst een verklaring uitgevaardigd, welke als de meest gewichtige daad is te beschouwen in de geschiedenis der laatste halve eeuw van de Kerk in Frankrijk.

Die verklaring behandelt de onrechtvaardigheid der laïciteitswetten.

De laïciteitswetten zijn onrechtvaardig, 1e. omdat zij in strijd zijn met de formeele rechten van God. Zij komen voort uit en leiden tot het atheïsme, zoowel op individueel, familie-, sociaal-, politiek-, nationaal- en international gebied. Zij veronderstellen de totale miskenning van O. H. Jesus Christus en Zijn Evangelie. Zij willen voor hem in de plaats stellen de afgoden (vrijheid, solidariteit, humaniteit, wetenschap enz.). Zij willen het leven en de instellingen ontkerstenen. Zij, die ze in het leven riepen, ze bevestigd hebben, ze hebben uitgebreid en opgedrongen, hebben geen ander doel gehad.

Ten 2e. zijn de laïciteitswetten onrechtvaardig, omdat zij strijdig zijn met onze tijdelijke en eeuwige belangen. De schoolwetten ontnemen aan de ouders de vrijheid, die hun toekomt en doen hun tweemaal belasting betalen, eenmaal voor het openbare onderwijs, en een ander maal voor het Christelijk onderwijs. Tegelijkertijd wordt de intelligentie der jeugd bedrogen, haar wil verbasterd, haar geweten vervalscht. De scheidingswetten berooven ons van onze eigendommen, die ons noodzakelijk waren en belemmeren door duizend moeilijkheden onze geestelijke bediening. Zonder nog te gewagen van de officieuze breuk met Rome en de schandelijke politiek van den staat tegenover de Kerk, den Godsdienst en God.

De echtscheidingswetten scheiden de echtgenooten, geven tot geruchtmakende processen aanleiding, waardoor de families vernederd en gedeklasseerd worden, verdeelen en bedroeven het kind, geven ook gedeeltelijke of geheel kinderlooze huwelijken en staan ook wettelijk overspel toe. De laïciseering der ziekenhuizen berooft de zieken van de toewijdingsvolle en onbaatzuchtige zorgen, die de godsdienst alleen kan inspireeren van de bovennatuurlijke vertroostingen, die het lijden verzachten en brengen hen in gevaar zonder de H. Sacramenten te sterven.

„Zulke wetten — aldus het Episcopaat — zijn geen wetten, doch hebben zich slechts den naam van wetten toegeëigend". Het is niet geoorloofd ze te gehoorzamen en we hebben het recht en den plicht ze te bestrijden en door alle eerlijke middelen haar intrekking te bewerken.

De verklaring documenteert dan dit nader aan de hand van uitspraken van den H. Thomas.

In verband met Herriot's reeds meer gemelde plannen om voor Elzas-Lotharingen het interconfessioneele onderwijs op de scholen door te voeren, heeft mgr. RUCH, de bekende onvervaarde bisschop van Straatsburg, tot zijn diocesanen een proklamatie gericht, waaraan wij het volgende ontleenen:

De loge, een handvol lieden, heeft gezworen u uwe kinderen te ontrukken en hen tot vrijdenkers te vormen. De school, welke gij verlangt, ontrooft men u. Scholen, waarvan gij niets wilt weten, legt men u op. Morgen zal het de neutrale, d.i. de school zonder God, zoo niet de godsdienstvijandige school zijn. Heden is het de interconfessioneele school. De kenteekenen van den katholieken godsdienst verdwijnen. Ook het katholieke gebed, de katholieke boeken en de katholieke onderwijzers verdwijnen.

De logische consequentie der invoering van de confessioneele school, is de verbanning der ordezusters uit het schoolgebouw, wijl haar kleed niet interconfessioneel is.

Na een uitzetting, waarom deze school in strijd met de wet is, wijl geen der voorwaarden daarvan vervuld is, vervolgt de bisschop:

„Vaders en moeders sluit de rijen. Uw bisschop verlangt het. Vereenigt u om eerbied voor de Fransche wet en de rechten van uw christelijk geweten af te dwingen. Protesten alleen zijn nutteloos.

„Uw bisschop zal zijn plicht doen, zijn vollen plicht als geestelijke leidsman. Hij heeft dezer dagen een herderlijk schrijven over de opvoeding van het kind volgens de Katholieke leer gepubliceerd.

„De omstandigheden eischen, dat deze brief zoo mogelijk in handen van alle geloovigen van het diocees komt. Het schrijven zal daarom als massa-brochure verschijnen, zoo goedkoop mogelijk verkocht en zoo mogelijk gratis uitgedeeld worden. Elk huisgezin moet voorgelicht worden. Elkeen moet klaar zien.

„De gevaren zijn groot. Sedert een jaar hadden we den tijd er over na te denken. Wij hebben geleden, nagedacht, en met bevoegde personen overleg gepleegd. Als katholiek bisschop voelen wij ons verplicht u, ouders, erop te wijzen, dat het voor u een zware plicht is, om uw kinderen niet naar de inter confessioneele school te zenden.

„Met deze openlijke taal bewijzen wij de regeering een dienst. Om echter geen twijfel te laten opkomen. dat wij de interconfessioneele school onvoorwaardelijk veroordeelen, bepalen wij, dat elk kind, dat deze school bezoekt, niet tot de plechtige H. Communie zal worden toegelaten. Wanneer in uiterst zeldzame gevallen uitzonderingen gemaakt moeten worden, behouden wij ons zelf en onzen vicarissen het recht voor, om goedkeuring voor deze uitzondering toe te staan.

„Bescherme God de kinderen van den Elzas, redde Hij Frankrijk."

Deze oproep van Mgr. RUCH riep tevens de katholieke ouders op om als protest tegen dezen gewetensdwang, hun kinderen drie dagen niet naar school te zenden. Zij heeft een grooten indruk gemaakt in de politieke kringen te Parijs.

Halfambtelijke berichten deelen mede, dat door elkaar een 50 pCt. der schoolgaande kinderen is weggebleven; uit particuliere telegrammen bleek echter dat dit percentage nog heel wat grooter was en op het platteland van 90 tot 100 pCt. beliep.

Kort daarop is de toestand in Elzas-Lotharingen in de Kamer ter sprake gekomen. Het debat over de verklaring van het Episcopaat kwam één dag later aan de orde. De socialisten hadden tegen die verklaring een motie opgesteld.

Herriot zat aan de cartel-politiek vast en zoo vast, dat hij gewillig naar de pijpen van de kartelleiders had te dansen.

Het lid der oppositie DU POITOU DUPLESSY heeft dat onomwonden te kennen gegeven, toen hij dienzelfden dag in de Kamer van een Tartuffe-politiek sprak, een politiek, die het belang van het land en van Elzas-Lotharingen ondergeschikt maakte aan dat van het linkerblok.

Een geweldig lawaai ontstond na die woorden. Te voren had Herriot — je moet maar durven! — gezegd, dat men Elzas-Lotharingen niet tot inzet moet maken van een onderlingen tweespalt.

Toen nu Duplessy het woord Tartuffe-politiek in de Kamer slingerde, was het blok buiten zich zelf.

PAINLEVÉ, de voorzitter, vroeg tegen wie dat woord was gericht.

„Tegen de heele regeeringsmeerderheid," klonk het kalme antwoord.

Nog heviger laaide het tumult nu op, vooral toen de voorzitter den spreker het woord ontnam.

De oppositie bracht aan Duplessy een warme ovatie. Doch dat ontketende zoo'n lawaai, dat de zitting werd geschorscht.

Herriot zweeg als een pot.

* * *

Hierboven wezen we op een motie van de radicaal-socialisten tegen de verklaring der Fransche Bisschoppen.

MGR. DE LA VILLERABEL heeft in een uitvoerig schrijven geantwoord op de motie van de radicaal-socialisten. Hij verdedigt het episcopaat, dat niet de godsdienstvrede wil verstoren, maar hem integendeel geëerbiedigd wil zien.

Wij verzetten ons, zegt hij, niet tegen de rechtvaardige, maar tegen de onrechtvaardige wetten. Men voert tegen ons aan de verklaring van den mensch, welke op alle punten betwistbaar is.

Wat de vrije gedachte betreft, willen wij niet, dat de gedachte dienstbaar wordt gemaakt aan de geheime bedoelingen van de vrijmetselaars, hun filosofie, hun eeredienst en hun mystiek. Tusschen twee godsdiensten, waarvan de Katholieke Godsdienst in het open daglicht en de vrijmetselarij in het duister een humaniteit verafgoodt om zijn trots te vleien, is onze keuze gedaan en wat de democratie betreft, werken wij aan de bevrijding van de massa van de oligarchie van die fanatieken."

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS.

STUDIEBEURS.

De Inspecteur van het Onderwijs a. i. brengt ter kennis van het algemeen, dat een STUDIEBEURS beschikbaar is voor de opleiding in Nederland tot **ONDERWIJZER.**

In aanmerking komen jongelieden, van Curaçao of de eilanden buiten Curaçao afkomstig, die den leeftijd van 12 jaren bereikt hebben en dien van 15 niet overschreden.

Aanmelding door de ouders of wettelijke verzorgers vóór 1 Mei 1925 bij gezegeld verzoekschrift aan den Gouverneur. Dit verzoekschrift wordt ingezonden op Curaçao bij den Inspecteur van het Onderwijs en op de overige eilanden bij den Gezaghebber.

In het verzoekschrift moeten volledig worden vermeld:

a. De onderwijsinrichtingen, welke de betrokkene bezoekt of heeft bezocht.

b. Het jaarlijksch bedrag der beurs, waarvoor hij of zij in aanmerking wenscht te komen, onder opgave van het bedrag, dat door ouders of wettelijke verzorgers voor de opleiding in Nederland beschikbaar kan gesteld worden.

c. Het bedrag, dat verlangd wordt als tegemoetkoming in de kosten van overtocht naar Nederland of in de uitrustingskosten voor de reis of in beide.

d. De persoon of vereeniging in Nederland, door wiens tusschenkomst uitbetaling der beursgelden wordt gewenscht, dan wel of men de aanwijzing daarvan aan den Minister van Koloniën wenscht over te laten.

e. De persoon, die in Nederland als vertegenwoordiger van de ouders of wettelijke verzorgers optreedt, die zoonoodig dezelfde kan zijn als de onder d. bedoelde.

Bij verzoekschrift moeten worden overgelegd:

a. De geboorteakte of eenig ander bewijsstuk, waaruit de juiste ouderdom van de belanghebbende blijkt.

b. Een verklaring af te geven, op Curaçao door den Procureur Generaal en op de eilanden buiten Curaçao door den Gezaghebber, ten bewijze dat de belanghebbende daar woonachtig en uit aldaar gevestigde ouders geboren is.

c. De rapporten over het laatste doorloopen schooljaar.

Verdere inlichtingen worden verstrekt door den Inspecteur van het Onderwijs of den Gezaghebber.

De Inspecteur van het Onderwijs, a. i.
HERMUS.

Curaçao, 14 April 1925. 2—2